

Catalunya lidera la inversió productiva estrangera a l'Estat

- El clima polític a Catalunya no ha tingut impacte sobre els actius productius i l'ocupació vinculats amb la inversió estrangera.
- Catalunya concentra el 22,5% de la capacitat productiva associada amb la inversió estrangera el 2017, per sobre del seu pes econòmic, mentre que la Comunitat de Madrid concentra el 17,1%, per sota del seu pes en el PIB estatal. Si tenim en compte l'efecte seu, el pes en la inversió estrangera de Madrid augmenta fins al 68,1% i el de Catalunya baixa fins al 13%.
- Per tant, l'efecte seu subestima l'impacte econòmic de la inversió estrangera a Catalunya entre un 30% i un 40%, i aquest efecte augmenta des de 2014 i es repeteix durant tota la sèrie històrica.
- Amb dades fins al 2018, l'economia catalana registra una taxa de creixement elevada i sostinguda de la inversió productiva total (estrangera i domèstica). En termes per habitant, Catalunya té una inversió que és entre un 30% i un 40% superior a la mitjana espanyola, i similar a la mitjana europea.

Barcelona, 24 de juliol de 2019.- Catalunya és, amb diferència, el primer territori de l'Estat pel valor dels actius productius vinculats amb la inversió estrangera entre els anys 2003 i 2017. Així es desprèn de l'estudi monogràfic ***Impacte econòmic de la inversió estrangera directa a Catalunya*** elaborat pel Gabinet d'Estudis de la Cambra de Comerç de Barcelona, que s'ha presentat aquest matí en roda de premsa.

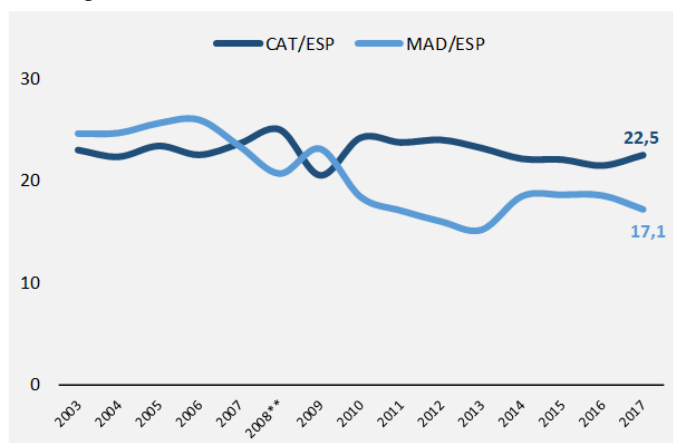
L'estudi analitza l'**impacte econòmic de la inversió estrangera directa a Catalunya**, en comparació amb el conjunt de l'Estat i la Comunitat de Madrid, al llarg del període 2003-2017. Així mateix, també estudia la **posició inversora estrangera** estimada per a Catalunya en comparació amb altres economies europees i el conjunt de l'economia mundial i l'evolució de la **inversió productiva total (estrangera i domèstica)** a Catalunya en comparació amb el conjunt de l'economia espanyola i les principals economies de la zona de l'euro al llarg del període 2000-2018.

El debat públic sobre l'impacte de la inversió estrangera a Catalunya i a Espanya es focalitza en les dades trimestrals i anuals d'inversió bruta. Una limitació important associada amb aquestes dades és l'excessiva volatilitat, que dificulta poder identificar la tendència de fons. En aquest estudi s'analitza l'estoc de la inversió neta acumulada, a partir de dades oficials i públiques, però poc conegudes fora dels àmbits especialitzats. L'anàlisi dels estocs nets no està afectat per la volatilitat associada amb els fluxos bruts i facilita la identificació de tendències. A més, permet neutralitzar "l'efecte seu" que contamina les dades d'inversió bruta amb periodicitat trimestral o anual.

En aquest sentit, les dades mostren que el valor de l'estoc net d'actius productius vinculats amb la inversió estrangera rebuda a Catalunya, s'estima (a 31 de desembre de 2017) en **25.593 M€**, el que representa un **10,9% del PIB català i un 22,5% de tots els actius productius vinculats amb la inversió estrangera al conjunt de l'Estat** –un pes superior al que representa l'economia catalana en termes de PIB. En canvi, el valor dels actius productius associats amb la inversió estrangera localitzats a la Comunitat de Madrid representa el 17,1% del total (per sota del seu pes en el PIB que és el 19%).

Valor dels actius productius associats amb la inversió estrangera
Percentatge

**El 2008 es produeix un canvi en la sèrie per la implementació del Nou Pla General Comptable.

Font: Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme. Butlletí d'inversions exteriors directes.

El pes que representa Catalunya per aquest concepte en el conjunt de l'Estat ha variat relativament poc entre el 23% registrat el 2003 –primer exercici amb dades disponibles– i el 22,5% del 2017 –que, a més, representa un augment d'un punt percentual respecte del 21,5% registrat el 2016. El valor absolut **d'aquest estoc a Catalunya augmenta de forma sostinguda cada un dels anys entre 2014 i 2017, coincidint amb la recuperació econòmica.**

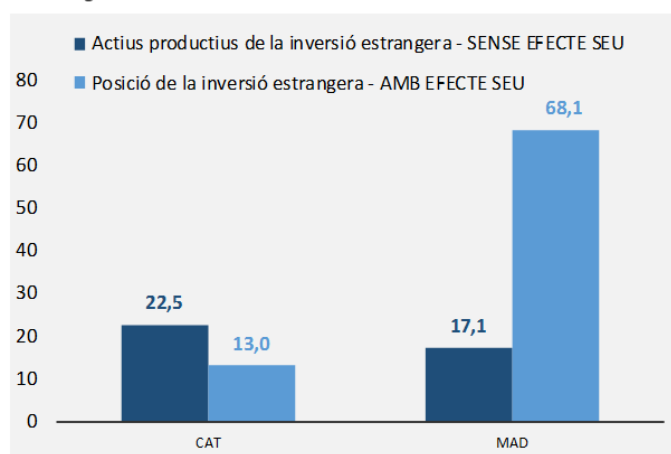
Per altra banda, el nombre d'ocupats associats amb la inversió estrangera rebuda a Catalunya s'estima en 313.515 persones (a 31 de desembre de 2017), **el que representa un 9,5% de tots els ocupats a Catalunya i un 22,5% dels ocupats vinculats a la inversió estrangera al conjunt de l'Estat.** El nombre d'ocupats associats amb la inversió estrangera a Catalunya augmenta de forma sostinguda cada any des del 2013 –un any abans de l'augment observat en l'estoc d'actius productius vinculats amb la inversió estrangera– i fins al 2017.

El primer territori en termes d'ocupació vinculada amb la inversió estrangera és Madrid, que representa un 29,1% del total de l'Estat el 2017. El factor que explica el diferencial entre el menor pes que representa aquest territori en comparació amb Catalunya en termes d'actius productius i el major pes relatiu en termes d'ocupació és la **diferent estructura productiva de les dues economies.** Catalunya és una economia de base industrial i exportadora, amb activitats més intenses en capital físic (planta i béns d'equipament), mentre que Madrid té una major concentració de serveis professionals, relativament més intenses en capital humà.

L'exercici metodològic realitzat en aquest estudi no només permet neutralitzar l'efecte seu, habitual en l'anàlisi dels fluxos financers vinculats amb la inversió estrangera segons el Registre d'Inversions Estrangeres (RIE) sinó que, a més, també permet quantificar el grau de distorsió associat amb aquest efecte –seguint una metodologia utilitzada en la literatura especialitzada. **En el cas de Catalunya, el valor de la participació financera en les inversions rebudes de l'estranger, assignat segons la seu social, estaria subestimant entre un 30%-40% la part d'aquesta inversió que es materialitza efectivament en actius productius, assignada segons el territori on es localitzen aquests actius.** Mentre que en el cas de Madrid la distorsió associada amb l'efecte seu fa que el valor de la participació financera multipliqui entre 3 i 4 vegades la inversió productiva localitzada efectivament en el territori d'aquesta comunitat.

Pes sobre Espanya, 2017

Percentatge

Font: Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme. Butlletí d'inversions exteriors directes.

Catalunya concentra el 22,5% de la inversió productiva instal·lada a l'Estat el 2017, mentre que la Comunitat de Madrid concentra el 17,1%. Si es té en compte l'efecte seu, el pes de Madrid augmenta fins al 68,1% i el de Catalunya baixa fins al 13%.

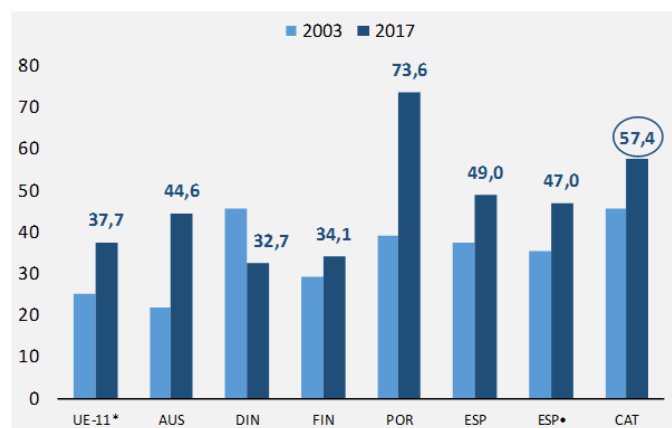
Comparativa internacional

Les anàlisis comparatives d'inversió estrangera a nivell internacional es basen en les dades de la balança de pagaments amb l'exterior. Donada l'absència d'una balança de pagaments oficial per a Catalunya, en aquest estudi s'ha estimat la participació aproximada de l'economia catalana en l'estoc d'inversió estrangera total de l'economia espanyola, calculat a partir de la balança de pagaments, utilitzant la participació de Catalunya en l'estoc d'actius productius vinculats amb la inversió estrangera al conjunt de l'Estat, segons fonts registrals.

Amb un 57,4% el 2017, Catalunya destaca com un dels països de l'Europa Occidental amb un major pes de l'estoc acumulat d'inversió estrangera com a percentatge del seu PIB –juntament amb Regne Unit, Suècia i Portugal (i descomptant de la comparació països intermediaris entre l'origen i el destí final de la inversió, com Països Baixos o Luxemburg). Aquesta dada posa clarament de manifest la capacitat d'atracció d'inversió exterior de l'economia catalana en el context europeu.

Durant els últims anys la quota de Catalunya en l'estoc total d'inversió estrangera acumulada en els 11 països d'Europa Occidental comparables més destacats (UE-11: els de la UE-15 sense Irlanda i Benelux), **s'ha mantingut relativament estable i sistemàticament per sobre del pes que correspon a l'economia catalana en el conjunt d'aquestes economies (2,7% de l'estoc d'inversió estrangera i 1,8% del PIB a 2017).**

Pes de l'estoc net d'inversió estrangera sobre el PIB
Percentatge

*UE-11: Unió Europea 15 sense Irlanda i Benelux (Bèlgica, Països Baixos i Luxemburg). ● Espanya sense Catalunya.
Font: UNCTAD, INE i Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme.

En canvi, Catalunya, en la mateixa línia que el conjunt de l'economia espanyola i de la UE-15, ha tendit a perdre quota de mercat en l'estoc mundial d'inversió estrangera. L'explicació és un augment de la participació en el total mundial de les economies emergents del sud-est asiàtic, de l'est d'Europa i, sobretot, dels Estats Units d'Amèrica –des del 2009 i fins al 2017, últim any amb informació disponible.

Catalunya no s'hauria de plantejar competir per atraure inversió estrangera principalment en termes de costos relatius. Partint de nivells comparativament elevats, **l'economia catalana hauria de prioritzar amb horitzó de futur més la qualitat que la quantitat de les inversions**, actuant proactivament per atraure projectes que contribueixin a reforçar el capital humà i tecnològic del país.

La inversió productiva en el seu conjunt (estrangera i domèstica)

La inversió estrangera en actius productius és una fracció de la inversió productiva total d'una economia. Des d'aquest punt de vista, l'últim bloc de l'estudi analitza les dades disponibles d'inversió productiva total materialitzada a Catalunya i contrasta els resultats obtinguts amb els referits a la inversió estrangera als apartats anteriors. Un avantatge afegit és la disponibilitat de dades oficials i públiques de la inversió productiva total des del 2000 i fins al 2018.

Als efectes d'aquest estudi per inversió productiva s'entén el valor total de la Formació Bruta de Capital Fix (FBCF) del conjunt de l'economia, restant la inversió en construcció (que inclou la inversió en habitatge). L'any 2018 **la inversió productiva de l'economia catalana representa un 10,9% del PIB català**. En comparació, la inversió productiva al conjunt de les economies del nucli fundador de la Eurozona (UEM-12) representa un 10,7% del seu PIB, un valor molt similar.

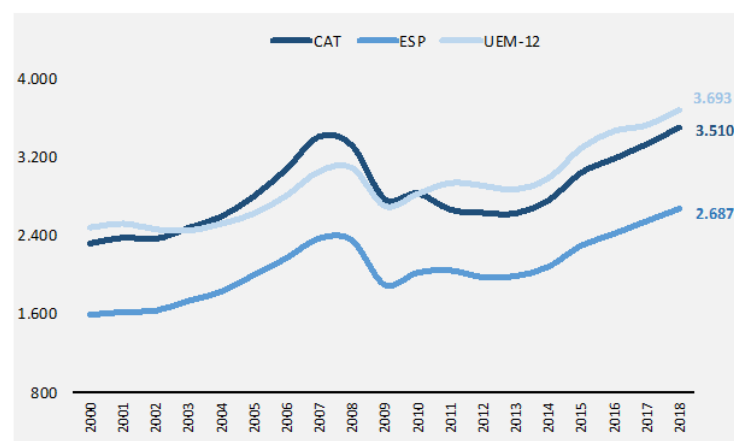

El pes que representa Catalunya per aquest concepte en el conjunt de l'Estat ha variat relativament poc, entre el 22,2% registrat el 2000 i el 21,1% del 2018 –que al seu torn representa un augment d'una dècima respecte del 21,0% registrat el 2017. **El valor de la inversió productiva total a Catalunya, calculat en euros constants del 2010, augmenta de forma sostinguda cada un dels anys entre 2013 i 2018, a ritmes superiors als registrats pel PIB en el seu conjunt.** L'any 2018, per exemple, aquesta variable va créixer un 4,7% (enfrent d'un 2,6% en el cas del PIB).

Cal destacar la inversió productiva per ocupat o per habitant, en tant que factor determinant de la productivitat del treball i del PIB per càpita. **La inversió per habitant a Catalunya supera entre un 30% i un 40% la mitjana espanyola al llarg del període 2000-2018 i fluctua en valors propers a la mitjana de la UEM-12 al llarg del mateix període.** En canvi, quan es compara amb economies europees més avançades, com Bèlgica o els Països Baixos, la inversió productiva per càpita a l'economia catalana se situa en nivells entre un 20% i un 30% inferiors.

Inversió productiva per habitant

Euros

Font: Idescat i AMECO

Entre 2014 i 2018 la inversió productiva per càpita a Catalunya creix tots i cada un dels anys a ritmes sostinguts i elevats, similars als registrats a la UEM-12. Aquesta evolució positiva posa les bases per a una millora sostinguda de la productivitat del treball en el futur, que és, en última instància, el principal determinant del benestar i la prosperitat d'un país.

El resultat de l'anàlisi de la inversió productiva total són consistents amb els resultats obtinguts de l'anàlisi de la inversió estrangera en termes dels actius productius vinculats amb aquesta inversió. En els dos casos Catalunya manté un pes relativament estable amb relació al conjunt de l'Estat, superior al que li correspondria en termes de PIB, i mostra una evolució expansiva ininterrompuda al llarg dels últims anys de recuperació (2014-2018) –en línia amb la mitjana de les principals economies europees.

Conclusions

No hi ha evidència d'un impacte significatiu del clima polític generat a Catalunya entre els anys 2012 i 2017 sobre la inversió estrangera. Aquesta manca d'impacte aparent de la inestabilitat política sobre la inversió i l'economia en el seu conjunt posa de manifest, en primer lloc, **la notable fortalesa i resiliència del teixit empresarial català.** Però també podria estar reflectint, en certa mesura, **l'escassa probabilitat assignada pels inversors a un escenari polític que generés inseguretats jurídica i perjudici econòmic a mitjà i llarg termini.**

Es pot especular sobre les inversions que es podrien haver materialitzat i que no ho han fet degut al clima polític. Però resulta més útil preguntar-se sobre els projectes d'inversió que es podrien materialitzar si Catalunya comptés amb un marc institucional més favorable i disposés de competències i recursos per implementar polítiques públiques millor ajustades als interessos específics del teixit productiu català.

Amb perspectiva de futur, la qüestió clau no és tant la quantitat de les inversions –que sense dubte cal mantenir– com la qualitat d'aquestes inversions. És a dir, cal posar el focus en la contribució de la inversió productiva (estrangera i domèstica) a reforçar el capital humà, tecnològic i organitzatiu del país, preferiblement en activitats d'alt valor afegit. El dinamisme de Catalunya en l'àmbit de les *startups* –especialment en els sectors digital i biomèdic– apunta en la direcció adequada, però cal millorar la connexió entre l'excel·lent base científica i tecnològica a les universitats i centres de recerca i el teixit productiu en el seu conjunt.

Catalunya no compta amb un entramat de poder polític i empresarial com el concentrat a Madrid, que actua de força centrípeta sobre la que graviten altres territoris de l'Estat. Ara bé, Catalunya compta amb una estructura productiva més diversificada, altament competitiva i oberta a l'exterior, amb el potencial per actuar com a vector d'atracció logístic, industrial i tecnològic entre Europa, Àfrica i Àsia, mitjançant la seva posició privilegiada a la Mediterrània. **Per poder desenvolupar plenament aquest potencial l'economia catalana s'ha de dotar de les estratègies, dels instruments i dels recursos necessaris, com a resultat d'un ampli consens entre empreses, institucions i ciutadania amb horitzó 2030.**